

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države zuaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

GOSPODARSTVO.

Kako se odpravi duh po žveplu iz vina.

Odkar smo primorani na Dolenjskem grozdje zaradi grozdnih plesnobe žveplati, primeri se pogostokrat, da kako vino prav neprijetno po žveplu diši ali prav za prav smrdi. Ta smrad nastane v vinu zato, ker pride vanj žveplo, s katerim se je grozdje žveplalo in katerega ni dež popolnoma izpral. V takem vinu tvori se potem neki jako smrdljiv plin, kateremu pravimo žvepleni vodik in ki povzroča smrdljivost vina. Da odpravimo ta smrad iz vina, svetuje se presnemanje (pretakanje) vina v močno z žveplom zakajeni sod. Tako presnemanje se mora pa navadno večkrat ponoviti, prej ko se zaželjeni vspeh doseže. Veliko praktičnejši je in ostane pa sledeča odprava smradu iz vina. Omisliti si je treba bakreni (kupreni) lij ali loj, po katerem se smrdeče vino v popolnoma zdrav sod presname. Med presnemanjem se mora pa lij večkrat s čisto platneno ruto prav dobro izbrisati, in pri tem se ne sme na cev pozabiti. Enkratno tako presnemanje zadostuje, da zgubi vino popolnoma svoj neprijetni smrad po žveplu. V slučaju, da se nima bakrenega lija, posluži se lahko tudi lesenega, v katerega se dene bakrenih predmetov, kakor bakrenih pokrivač (ren), bakrenih plošč itd., katere treba seveda med presnemanjem tudi večkrat s platneno ruto dobro obrisati. Ker se ni nadejati, da bi postalo žveplanje grozdja v prihodnosti nepotrebno, storili bi naši veliki pridelovalci vina pač kaj prav, ako bi si bakrene lije omislili. Da ne sme bakreni lij pocinjen biti, razume se samo o sebi.

Pokladajmo kravam dobro krmo!

Kdor hoče od svojih krav lepe koristi, jih mora tudi dobro rediti. Nič ni slabšega, kakor če morajo krave stradati. Pri taki reji ni nobenega dobička. Če kravo slabo rediš, potem se obrača vsa krma v to, da se žival vzdržuje pri svoji telesni moči ali teži. Bore malo nam pa daje mleka v tem slučaju, in če ga daje, ga daje na škodo svoje telesnosti. Take krave nam hujšajo, postanejo kumerne in mršave, da jih je žalost gledati. — Če hoče biti krava dobra za užitek, mora biti dobro rejena. In to je tudi čisto naravno, če pomislimo, na kako razne strani se porabi krma v kravjem telesu. En del krme se porabi v to, da ostaja žival pri svoji teži, da ne kumra, in če je kumer, da se tudi poredi; drugi del krme se potrebuje za napravo mleka; in ker je krava večji del leta breja, potrebuje neki del krme tudi za nastajanje mladiča.

Na tri strani se razdeli tedaj krma, ki jo dajemo tem živalim. Kako je toraj mogoče zahtevati od krav dober užitek, če jih tako slabo redimo, kakor je pri nas običajno? To je nemogoče!

Če kravo slabo rediš, se porabi vsa krma za vzdrževanje telesne moči. Pri taki reji ne ostaja nič za napravo mleka. Prav zato je pa tudi taka reja najdražja za kmeta, ker mu ne daje nobenih pravih koristi. Dobičkonosna postane reja še le potem, če pokladamo toliko krme, da jo lahko pretvarja v mleko. Poleg „vzdrževalne krme“, če hočemo tako govoriti, je treba tudi „pridelovalne krme“; stoprav ta je za nas koristna, ker se le ta pretvarja v mleko in druge živalske izdelke. V tem oziru si moramo kravji život predstavljati kot nekak stroj, ki predeluje surovo krmo v razne živalske izdelke. Kar pride notri, to pride tudi ven. Če nosiš v mlin zmes, ne moreš zahtevati fine pšenične moke, in če prineseš samo pol vreče žita, ne moreš zahtevati polno vrečo moke. In tako je tudi pri živini. Od slabe krme ne more biti ne mleka, ne kaj drugega. Mleko je tečna pijača, ki ima mnogo redilne moči v sebi. Zato je tudi treba, da dobe krave dobro in obilno krmo; le tako nam bodo dobro molzle. Opustimo tedaj tisto pomanjkljivo rejo, kateri smo sedaj vajeni in od katere nimamo nobene prave koristi in poprimimo se tudi pri nas dobre reje in dobrega krmljenja.

(Konec prihodnjici.)

Izkoriščanje Kurmann-ovega načina cepljenja trt.

Pri nas na Dolenjskem udomačilo se je sploh povsod visoko zeleno cepljenje ameriških trt. To izvršuje se na dva načina. Prvi obstoji v tem, da se ameriške trte na stalnem mestu, toraj v vinogradu visoko zeleno cepijo in potem pogrubajo. Drugi obstoji pa v tem, da se ameriške trte v matičnjakih visoko zeleno cepijo, potem izkopljejo ter v vinograd presajajo. Prav za prav se po drugem načinu zadobljene cepljene ameriške trte v vinograd hkratu presaja in gruba. Ta način je neka, smelo bi se reči, dolenjska posebnost, katere pa nikakor odobravati ne moremo. No, pri visokem zelenem cepljenju v vinogradu se je primerilo letos marsikje na Dolenjskem, da niso dozoreli pognanki na cepičih. Vsled tega niso dozorela tudi očesa na pognankih, tako da trte niso za grubanje sposobne. Da pognanki in očesa na njih niso dozorela, vzrok je to, ker se je na škropljenje cepljenih trt ali pozabilo ali pa, ker se je dosti prepozno vršilo. No, naj pa bo že gotovo jako neprijetni istini karkoli vzrok, vpraša se zdaj, kaj s takimi

trtami pričeti. Navadno se mladike takih trt na spomlad na par palčkov (čepov) skrajša, da se jih tako primora, prav močne pognanke napraviti, katere se pozneje zopet visoko na zeleno cepi. Take trte cepi se pa lahko še na drug način, na takozvani Kurmann-ov način. Po tem načinu ni treba mladik nič skrajšati, ker se pocepijo mladike, ne pa zeleni pognanki. Postopa se pa takole:

Že zdaj pred zimo se mora ameriške mladike, na katerih niso zelene požlahtnitve dozorele, ali na tla položiti, ali pa prav dobro h kolom privezati. To storiti se mora zato, da sneg po zimi mladik h tlem ne potlači oziroma da jih ne polomi. Ko se spomladi trte obrezujejo, obreže se take ameriške trte jednostavno tako, da se jim nedozorele požlahtnitve proč poreže, sicer se pa mladike h kolom privezane pusti. Ob času obrezovanja nareže se pa tudi cepičev tistih sort, katere se misli cepiti. Te cepiče je shraniti v hladni kleti do časa cepljenja. Shrani se jih na ta način, da se jih kar po meter dolge pusti, lepo v butarice poveže, in s spodnjimi konci za kako ped visoko v vlažen pesek zasuje. Z večkratnim polivanjem peska z vodo skrbeti je zato, da se cepiči ne presuše. Čas cepljenja nastopi pa takrat, ko dosežejo pognanki na ameriških mladikah že dolgost male pedi. Kakor hitro dosežejo pognanki to dolgost, omanda (omuli) se jih popolnoma, tako, da ostanejo ameriške mladike čisto gole. In tako gole mladike pusti se potem osem dni popolnoma na miru. Čez osem dni cepi se pa po Kurmann-ovem načinu tako-le:

Vsako mladiko odreže se med najvišjimi dvema kolenci skozi člen — toraj ne skozi kolence kakor se to navadno pri zelenem cepljenju dela — napošev, in ravno tako napošev odreže se tudi cepič. Poslednjega odbrati se mora tako, da je prvič ravno tako debel kakor ameriška mladika, in drugič tako, da ostanejo na njem dve do tri očesi popolnoma nepokvarjeni. Pri napravi cepičev gledati ali paziti je pa tudi na to, da se ga ne skrajša tik nad najvišjim očesom, toraj tik nad drugim ali tretjim očesom, ampak da se ga prereže ravno skozi sredo kolenca, katero se nahaja nad najvišjim očesom. Tako pripravljeni cepič stakne se s spodnjo poševno rezno ploščico na rezno ploščico ameriške mladike, in drugega k drugemu poveže se pa s pomočjo razpolovičenih zamaškov in žice kar le mogoče trdno. Pri napravi reznih ploščic na podlagi in na cepiču je pa pač dobro na to-le paziti. Ako se je nahajal najvišji omandani pognank na podlagi (ameriški mladiki) na levi strani, potem se mora pri napravi poševne rezne ploščice na cepiču na to paziti, ko se jo tako napravi, da pride po staknjenju cepiča s podlago prvo, to je najnižje oko poslednjega na desno stran. Ako se je pa nahajal najvišji omandani pognank na desni strani podlage, no potem nahajati se mora pa najnižje oko na cepiču seveda na levi strani. Da se vežnja s pomočjo razpolovičenih zamaškov in žice hitreje in močnejše vrši, v to svrhu poslužujemo se lahko posebnih klešč, kakoršnih si lahko vsak za majhni denar naroči pri „Administration der Weinlaube“ v Klosterneuburgu.

Ko se je cepljenje tako izvršilo, paziti je treba le na to, da se vse na ameriških podlagah izrastle pognanke prav gotovo vsak teden omanda. Prime se tako izvršeno cepljenje jako rado, le to si je treba prav

dobro paziti, kar bode zdaj povedano. Cepiči ozelené navadno že v osmih dneh, ali prvi pognanki navadno tudi, ko so že 10 do 15 centimetrov dolgi postali, ovené ter se posuše. Tega se pa ne sme nihče zbiti ter znabiti mandanje pognankov na podlagah opustiti, kajti popolna istina je, da po ovenitvi prvih pognankov cepiči koj druge zaženejo, to iz stranskih očes cepičev. Ko napravijo cepiči že po veliko ped dolge pognanke, preščipniti se mora žice s pomočjo posebnih škarij, zamaškov se pa ne sme odvzeti, ampak pusti naj se jih na trtah. Ta način požlahtnenja, kateri nosi svoje ime po njegovem iznajdniku, državnem nadzorniku avstrijskega vinogradstva na Dunaju, gosp. Kurmann-u, ima tri velike prednosti pred navadnim zelenim cepljenjem. Prvič, cepiče se koj lahko dobi. Drugič, cepljenje vrši se veliko prej kakor po zelenem načinu; obvaruje se vsled tega požlahtnitve veliko lažje pred poškodbo po peronospori. Tretjič, to požlahtnenje ni nič odvisno od vremena, med tem ko je pri zelenem požlahtnjenju pravo vreme prvi pogoj.

Politični pregled.

V zadnjih 14 dnevih doživeli smo toliko jako imenitnih dogodkov kakor poprej leta in leta ne. Vplivali bodo z mogočno silo na poznejše čase tako ozir cele države kakor tudi posameznih avstrijskih narodov in kronovin. Žal, da nam je odmerjen tako tesen prostor ter si moramo prizadevati te važne dogodke le ob kratkem opisati.

Dne 28. novembra se je sešel državni zbor. Z napetostjo je vse pričakovalo, kaj poreče vlada k velikanskemu gibanju za splošno in enako volivno pravico. In ministerski predsednik baron Gauč spregovori ter zagotavlja poslance, da je vlada to vprašanje prereševala vestno in natanko; pač ne za to, kakor da bi bile nanjo vplivale demonstracije ljudstva po ulicah in na shodih, ampak ker sama spozna potrebo take volivne preosnove. Vlada hoče volivno preosnovo izvesti na vsak način ter se bo potrudila, da najpozneje do februarja predloži zakonski načrt volivne preosnove, ki naj je kar najbolj pravičen narodom in razmeram. Vendar naj pa zbornica reši prej proračunski šestmesečni provizorij, trgovinske pogodbe in predlog glede vojaških novincev; to je bolj nujno in potrebno, za prospeh države in narodov, zato naj se obravnava prej. — Kaj mislijo o tej izjavi vladni poslanci, bodo pokazale prihodnje seje. Na vlado je gotovo odločilno vplivala izjava presvetlega cesarja, da naj se dá ljudstvu splošna in enaka volivna pravica.

Nad vse važen je bil za nas Slovence dan 27. novembra. Zboroval je ta dan v Ljubljani shod zaupnikov katol. narodne stranke. Na tisoče mož je poslušalo najprej jasno, pregledno in točno poročilo dr. Šusteršiča o delovanju vodstva stranke v zadnjih treh letih: stranka je zmagovito prodirala ter dosegla lepih uspehov tako sama v sebi kakor v javnem delovanju v državni in deželni zbornici; stranka je nepremagljiva, to kažejo zadnji dogodki. Dvorni svetnik Šuklje je zanimivo in temeljito na podlagi zgodovine kazal razmerje med Avstrijo in Ogrsko ter pojasnil, kako stališče naj zavzemamo mi Slovenci ozir. takozvane reške resolucije

nekaterih hrvatskih poslancev, katera razbija naravno in zgodovinsko zvezo Hrvatov in Slovencev. Stremiti moramo z vsemi močmi po združenju s Hrvati, v močnem jugoslovanskem združenju je naša bodočnost. — Dr. Krek pa je v lepem pesniško navdahnjenjem, do srca segajočem ter navdušenem govoru pojasneval in utemeljeval svoj predlog, naj se katol. narodna stranka imenuje v prihodnje slovenska ljudska stranka. Posebno en razlog je vreden, da ga omenimo: vsi sloji ljudstva naj se snidejo v naši stranki; sedaj pa je premnoge oviralo ime „katoliška stranka“ ter prazni strah pred namišljenim „klerikalizmom“; tudi ti naj lahko pristopijo k nam. Govorom primerne resolucije so bile vsprejete enoglasno in z navdušenjem, z vihnim odobravanjem pa je bilo vsprejeto novo ime stranke: slovenska ljudska stranka. Torej ne več: katoliško narodna stranka, ampak slovenska ljudska stranka. Soglasno in med burnim navdušenjem je bil na to izvoljen za voditelja stranke dr. Ivan Šusteršič, ki je izjavil, da sprejme najvišjo čast, ki jo ima dati slovensko ljudstvo ter bode spet tri leta prvi njegov sluga.

Namesto umrlega posl. Pakiža je bil za naslednika predlagan in izvoljen kot kandidat dvorni svetnik Šuklje. Volitev se vrši 4. januarja. — Zanimiva osobito za Dolenjce in Belokranjce je izjava dr. Šusteršiča na neko vprašanje glede belokranjske železnice: 25. m. m. se je v skupnem ministerskem svetu doseglo privoljenje Ogrske za železniško zvezo Avstrije in Dalmacije. Ta železnica bo šla od Novega mesta proti Ogulinu in dalje proti Zadru. — Dvorni svetnik Šuklje je pred kratkim bival na Reki ravno v zadevi belokranjske železnice, ter je znal pridobiti odločilne kroge za to železnico, ki bi šla od Straže preko Gornjancev nad Semičem v Belokrajino; pri Gradacu bi se razdelila v dve progi: ena bi šla preko Metlike ob Kolpi do Karlovca, druga pa bi šla v Smeri Gradac-Črnomelj-Vinica-Tonija-Plitviška jezera-Lika-Knin-Dalmacija. Torej bo vendar enkrat zares! Pa so se vprašanja lotili pravi možje in na pravem koncu zgrabili celo zadevo.

Poglejmo še ob kratkem delovanje deželnega zbora. 14. novembra: naši poslanci nujno predlagajo: deželni odbor ne sme pobirati deželne doklade od krošnjarske pridobnine, od 1. jan. 1903 že vplačana doklada pa jim je vrniti. Sprejeto. Nujni predlog naših poslancev glede železnice Trebnje-Mokronog-Št. Janž je soglasno odkazan finančnemu odseku. — Dne 17. nov.: Dr. Krek predlaga, naj se slovenski zapisnik deželnega zbora odobri, nemški pa ne; za njegov predlog glasujeta od narodno-naprednih poslancev samo Hribar in Božič, drugi sramotno obsede ali pa se prihuljeno zmužajo iz zbornice, tudi dr. Tavčar! — Z vsemi slovenskimi glasovi je bil vsprejet predlog odseka, ki pozivlja vlado, da dá deželnemu zboru novo volivno preosnovo na podlagi splošne in enake volivne pravice. Naši poslanci, čeprav v manjšini, so vendar zmagali celo zbornico in res prisilili napredno stranko, da je glasovala za ta predlog. — Dne 21. nov.: Predlog o zakonu za osuševanje ljubljanskega barja je bil sprejet soglasno. Dr. Tavčar, poslanec Ljubljane, niti navzoč ni bil! Lep poslanec! — Predlog posl. Hribarja glede slov. vseučilišča v Ljubljani vsprejet z glasovi naših poslancev, naprednih poslancev in grofa Margherija. Slo-

venska večina sklene, da naj bo zapisnik vedno le slovenski, Ferjančič in dr. Tavčar nista v zbornici! — Dne 22. nov.: Načrt zakona glede vodovoda za Kranj, predlagan po dr. Tavčarju, sprejet. — Predlog posl. Pfeiferja glede nekaterih cest v Belikrajini odkazan se izroči deželnemu odboru. — 23. nov.: Pos. Povše predlaga: dež. odbor se pooblašča, da za l. 1906 izplača zopet brezobrestna posojila vinogradnikom do 40.000 K. — Novomeška ženska bolnica; za zgradbo se dovoli 55.000 K prispevka; 25.000 K se plača l. 1906 in 30.000 l. 1907; primarij dobi 1000 K letnih iz dež. zaklada. — To točko mora pač vsa Dolenjska pozdraviti z največjim veseljem. Ker je tudi kranjska hranilnica obljubila vsoto 55.000 K, je zgradba ženske bolnice v Novem mestu zagotovljena. Dovoli se podpor: med drugim dijaški kuhinji v Novem mestu 300 K, družbi sv. Cirila in Metoda 9000 K, podporni zalogi gimnazije v Novem mestu 1000 K. — 24. nov.: Po letošnji povodnji oškodovanim se dovoli 20.000 K. — Oženjenim učiteljem se dovoli druginjska doklada 25% z dne 1. decembra; slaba plača ostalih učiteljev pa se izboljša, kakor hitro se uredi deželne finance. — Dr. Krek predlaga, naj se osnuje pri dež. odboru socijalno politiški svet. Za predlog glasujejo naši poslanci, eden napredne stranke, štiri Nemci, drugi pa so bili zunaj; toliko imajo ti gospodi smisla za socijalna vprašanja! — Novomeški vodovod. Zbornica je odobrila predlog dr. Tavčarja, da se dovoli občini Novo mesto pobirati 5% vodovodne doklade do l. 1915. Za uravnavo Mirne se odobri dodatni prispevek 276.000 K, ki se razdeli med državo in deželo. — Posl. Mejač predlaga mej drugim; dovoljen uvoz prešičev iz Italije naj se prepove od države in meja zapre, tudi naj se nikar ne odpre meja živini iz Rusije. — To zasedanje deželnega zbora je bilo eno najplodovitejših in najimenitnejših, odkar sploh obstoji deželni zbor kranjski. Posebno vrlo in možato pa so se postavili naši poslanci za koristi in pravice slovenskega ljudstva, ter s tem pokazali, na koga se ima naše ljudstvo zanašati, ako hoče dobiti trdno gospodarsko podlago: na slovensko ljudsko stranko.

Turčija ni hotela odnehati in ni pustila, da bi vevlasti nadzorovale makedonske finance. Zato so vevlasti odposlale precejšnjo združeno brodovje pod poveljstvom avstrijskega admirala proti Turčiji.

Na Francoskem pride predlog zbornice poslancev glede „ločitve cerkve in države“ pred senat.

Španski kralj je obiskal nemškega cesarja.

Danski princ je postal norveški kralj z imenom Hakon VII.

Na Ruskem še vedno ni miru; vedno le upori, stavke, poboji, umori. Dolga in huda je ta bolezen, katera tlači mogočno Rusijo.

LISTEK.

L u m p.

(Dalje.)

Spet stoji pred menoj in spet slišim znano prošnjo: „Otrok, podaj mi roko!“ Dobro vem, kaj ti izsili to prošnjo, ubogi starec. Toži se ti po šoli; hrepeniš po sladki otroški ljubezni, kopniš po vdanem zaupanju otrok, kateri so bili nekdanj tvoji: to je prevzelo tvoje srce, ne da bi se jasno za-

vedal, kaj hočeš. Kakor izgnanec gledaš po raju in medliš kopnenja po njem, katerega vrata ti je zaprla tvoja pregreha. Da, grešil si, hudo grešil, in zato zaman pričakuješ, da ti kdorkoli kane kapljico utehe na žeje razbeljeni jezik ter ti ga ohladi. To ti preveva srce, da ti usta tolikrat govoré: „Otrok, podaj mi roko!“

O, le sezi po kozarcu, polnem žgočega strupa, le sezi po žganju; čisto dosledno je to, popolnoma naravno. Žalostno, a moralo je naposled priti tako.

Kar mislim, povem svojemu tovarišu, in on mi pritrdi. Poskušava potem govoriti o čem drugem, a ne gre in ne gre. Precej pozno je že tudi. Zato krenem domu.

Mesec razsvetljuje samotno občinsko cesto, ki se vije pred mano. V mesečini zapazim ob cesti križ. Pristopim in se odkrijem. En očenaš bom zmolil — za lumpa. Ah, glej — siva glava sloni ob debelu križa: lump je! Na tleh sedi in se opira z glavo ob križ. Nemo se gledava nekaj časa iz očí v oči. Izpregovorim:

„Boste prenočili tukaj?“

„Da, ne morem danes plačati prenočišča.“

„In zakaj ste sedli prav tu semkaj? Verujete li v Križanega?“

„Verujem vanj! On je pripustil, da sem postal nesrečen, zelo nesrečen, a verjemite mi, gospod, on me bo tudi maščeval. Kaj ne, ti tam zgoraj, maščeval me boš, ali ne?“

In pogleda na podobo Odrešenikovo. Mraz in groza mi spreletita ude. Ne morem več gledati starca. Podam mu srebrn tolar, ki ga imam v žepu.

„Vzemite to, in kupite si pri starinarju nove obleke.“

In starec zavpije, da se razlega v mirno noč: „Gospod, — gospod, — tolar — tolar — da — res je — tolar. Gospod, kaj ne, vi verjamete, da sem nedolžen?“

In iztrga mi denar iz roke in ga poljubljuje kakor obnored. A jaz žalosten odmajem z glavo.

„Žal, da ne morem verjeti v vašo nedolžnost, a srčno se mi smilite, to pa zares.“

Spet okamni starčev obraz; tako se mi zdi v blede mesečini.

„Tu imate svoj denar, ne maram ga; to je zame premalo. Usmiljenja sem že dobil tu pa tam, a vere in zaupanja že petindvajset let ne! Nova obleka nič ne pomaga, gospod; čim prej me požre golazen, tem bolje zame.“

Kličem ga sicer nazaj, a ne vrne se, temna noč ga je vzela.

Minuli so tedni. Jesen je prišla in ž njo otožni, mračni, megleni dnevi. Lumpa nisem videl več, a pogosto mislil nanj. Prizor ob cestnem križu me je zelo pretresel. Spet in spet mi je vstajalo vprašanje: morebiti je pa vendarle nedolžen? Na svetu je vse mogoče.

A saj je kake dvajsetkrat v gostilni sam priznal svoj greh. Res, da je bil takrat vselej pijan. Pa zakaj se je branil tako ponosno vzeti moj denar? Ali je tako podel, da me je hotel s tako komedijo prepričati o svoji nedolžnosti, češ, potem me bo podpiral vedno in izdatno. Ne, če je vse laž in izmišljeno in narejeno, eno je bilo resnično: tisti strašni pogled, s katerim je pogledal na križ in njegova prošnja za osveto. Tako človek ne more lagati. — — —

Popoldne je, ura je odbila štiri. Solnce ima hudo vojsko z gostimi meglami, in novembra je dan že tako precej kratek: kmalu bo tema. Pa vendar moram malo na izprehod, cel dan sem pridno delal, in kar brenči mi v glavi.

Vaška cesta je prazna kakor običajno. Otožna in pusta leži pred menoj; gola drevesa štrle v gosto jesensko meglo, ob potoku pa se nalahno ziblje mrtvo vrbovje. Mrazi me in tesneje si ovijem plašč. Mislim čisto nič ne, saj nič tacega, da bi se zavedal, kaj. Ko pa pridem pred Lipčevo hišo, postojim malo.

Lipovec ima na daleč in široko najlepšo kmetijo in gospodarstvo. Kako ponosna je že ta hiša! Prav nič kmečkega ni videti na njej. Visoka okna ima in celo verando. Gospodarska poslopja so v vzornem stanju; zadnji torek je bila tu kmečka podružnica iz bližnjega mesta, da si ogleda to vzorno gospodarstvo. In Lipovec ima v svoji dolžni knjigi napisane vse srednje in manjše posestnike svoje vasi. Nas eden si niti

predstavljati ne more, kako je to, če ima človek obilo denarja ter mu ni nikdar treba vprašati: „Kaj je ceneje?“

Ah, učitelj, pojdi mimo, to ni zate!

Lipovčevka je ena onih treh, ki so tožile lumpa in ga spravile v ječo; da, ona je edina še živa. In kako živi? V izobilju, v sreči! Česa ji pač manjka? Samo zdravje je je, bogatega moža ima, ki ji izpolni vsako željo ter se ji da voditi kakor ona hoče, in hčerko ima, ki je brez dvoma najlepše dekle daleč na okoli, Frida ji je ime; to gosposko ime so ji ponosni stariši izbrali, predno so jo zanesli h krstu. Stari mož, lump je vendar le lagal pod križem, sicer bi ne bilo mogoče, da je Lipovčevka tako srečna.

Frida je res lepa, jako lepa; pa tako nekako strasten izraz ji tiči v potezah. Pa kaj ti to mar, hodi dalje!

Koncem vasi se obrnem. Sicer sem nameraval tja venkaj h križu, ker mi danes spet enkrat lump ne gre iz glave, a večer je prepust in pretožen.

In spet stojim pred Lipovčevim posestvom.

(Konec prihodnjič.)

Vabilo na naročbo.

S prihodnjim letom nastopi naš list XXII. letnik. Kakor doslej, trudili se bomo tudi zanaprej vestno in pošteno, da postrežemo velecenjenim naročnikom in braycem v vsakem oziru kar najbolje. Ne bomo delali preveč in prevelikih obljub, a storili bomo, kar se da v naših skromnih razmerah. „Dolenjske Novice“ naj bodo v vsaki dolenjski hiši dober prijatelj, razumen svetovavec ter prijeten, zabaven družabnik. To je naš namen, in ne bomo se strašili nobenega truda, da to tudi izvršimo kakor je le v naših močeh. A da se to v resnici zgodi, prosimo tudi zveste podpore: obilo in redno plačujočih naročnikov ter zanesljivih in požrtvovalnih sotrudnikov. En sam človek ne zmore vsega in tudi ne vidi vsega; tudi tu velja, v združenju in edinosti je moč! Torej prosimo prav lepo, saj ne prosimo zase, ampak za dobro stvar, za blagor in napredek Dolenjske. Veliko stvarij in razmer potrebuje pri nas na Dolenjskem pridnega dela in poštenega napredka. V to naj pomaga naš list, da vzbudi zanimanje za časovna vprašanja in potrebe, pa tudi pokaže pot rešiti jih. Trdna podlaga vsega dela in prizadevanja pa nam bo tudi zanaprej dvojje velikih idej: krščanska in slovenska. Da na tem temelju pripomoremo slovenskemu ljudstvu do prave sreče, v to pomagaj Bog!

Uredništvo.

Nekaj naročnikov je še zaostalo z naročnino za celo ali pol leta 1905. Prosimo taiste najvljudneje, naj nam blagovolé 2 kroni, oziroma 1 krono takoj odposlati. — Ob enem prosimo, naj se naročnina za prihodnje leto 1906 naprej plača, kakor je to edino pravilno in kakor imajo to uvedeno vsi drugi časopisi. V svrhu brezplačne dopošiljatve naročnine za „Dol. Novice“ priložimo poštno položnico, in sicer nekaterim danes in drugim v prihodnji številki.

Domače vesti.

(Solske vesti.) Na štirirazredni ljudski šoli v Leskovcu pri Krškem se je dovolila paralelka, in se je za to službeno mesto imenovala gpđc. Rupnik Albina. Na trirazredni ljudski šoli v Sodražici pri Ribnici je dobil začasno vodstvo šole učitelj g. Mihael Verbič, ker ima nadučitelj zaradi bolezni dopust; za suplentinjo je pa imenovana gpđc. Adela Reven.

(Umrl) je dne 24. novembra t. l. v Šmartnem pri Litiji visokočastiti gospod Janez Golob, vpokojeni župnik. Pokojnik se je rodil 1851 v Tunjicah pri Kamniku na Gorenjskem. Kot župnik je deloval mnogo let na Primorskem, kjer je tudi podučeval v ljudski šoli. Trdovratna bolezen (rak na jeziku) ga je prisilila, da je stopil v zgodnji pokoj. Umrl je star še le 54 let. Bil je vsestransko priljubljen mnogim obiskovalcem

te priljubljene božje poti (Čatež) in turistom, ki so prihajali na Primskovo.

(Umrli) je dne 20. novembra t. l. gospod Anton Vrtačič, upokojeni c. kr. stražmešter, stotnik c. kr. unif. meščanske garde in posestnik v Novem mestu, v visoki starosti 85 let. Obširen životopis o rajnkem objavile so bile Dolenjske Novice v letošnji 5. številki, ki je izišla dne 1. marca. Kakor si je bil pridobil rajni v svojem dolgem življenju mnogo zaslug, tako je pričal njegov pogreb, ki se je vršil dne 22. novembra t. l., kako priljubljen in spoštovan je bil. Kljub neugodnemu vremenu je bil sprevod veličasten, mnogobrojen. Zadnjo čast je skazala svojemu mnogoletnemu stotniku tudi c. kr. unif. meščanska garda, kateri je bil pokojnik nad 25 let poveljnik, a nad 50 let ud. Pokojnik je služboval 13 let in 8 mesev pri vojaki; za svojo hrabrost je bil šestkrat odlikovan, med temi dve zlati kolajni. Presvitli cesar mu je podelil l. 1883. za zasluge zlati križec s krono. Od leta 1856—1893 je bil tudi novomeški odbornik in svetovalec. Dasi sin preprostih kmečkih starišev in brez šolskega pouka zrastel, pridobil si je bil kot samouk in pozneje pri vojaki precejšnjo omiko. Znal je dobro laški, nemški in svoj materni jezik, ter je bil obče izobražen. V vsem življenju je bil uzorno priden in varčen ter si vsled tega tudi precejšnje premoženje pridobil, katero mu je poleg pokojnine zagotovilo mirno in brezskrbno življenje v starosti. N. v. m. p.!

(Poročil) se je g. notarski kandidat Stanko Rudež z gospodičino Milko Globočnikovo. Poroča je bila na Tolstem vrhu pri Št. Jerneju.

(Mestna in meščanske garde godba) v Rudolfovem priredi dne 8. decembra t. l. v „Narodni Čitalnici“ koncert na lok ter je čisti dohodek namenjen tukajšnji dijaški kuhinji. Naš gosp. kapelnik se z vso vnemo trudi, ta večer kar le mogoče sl. občinstvu prijeten napraviti. Samo želeli bi bilo, da bi kakor drugod, tudi tu pristopili gg. diletantje ter na ta način pripomogli k sijajnejšemu uspehu. — V to svrhu se tem potom prosijo vsi oni gospodje, katerih je volja, pri tem dobrodelnem koncertu sodelovati, da blagovolijo priti dne 1. in 6. decembra ob 7. uri zvečer k vaji k gosp. Josipu Košičku. Slavno občinstvo pa se najuljudneje vabi, da z mnogobrojno udeležbo pripomore k večjemu gmotnemu uspehu.

(Vabilo.) Učiteljsko društvo za šolski okraj Rudolfovo zboruje dne 7. decembra t. l. ob 1. uri popoldne v Št. Lovrencu ob Temenici. Poleg običajnih točk bode hospitacija v obeh razredih ter nastopita gospica Amalija Hinek, „Pisane“ in gosp. Fran Potokar, „Spisje: Sova. Samostojni opis po načrtu.“ — Razgovor o nagrobnem spomeniku pokojnemu gosp. nadučitelju Alojziju Jeršetu. — Tovarišice in tovariši! Pristopite društvu z letnino 2 K, ter udeležite se v čim večjem številu! Dobro došli prijatelji šole in učiteljstva!

T. č. predsednik: Viljem Gebauer.

(Kmetijski tečaji za ljudske učitelje) na kmetijski šoli na Grmu pri Rudolfovem. V l. 1906 bosta dva desetdnevna učiteljska tečaja za ljudske učitelje na kmetijski šoli na Grmu, prvi meseca aprila v sadjarstvu in vinarstvu, drugi v mesecu oktobru o uporabi sadja in kletarstvu.

(Poučno-zabavni večeri.) Kmetijska podružnica novomeška je sklenila, prirediti to zimo družabne večere, na katerih se imajo razpravljati različna kmetijsko-poučna vprašanja. Prvi poučno-zabavni večer se priredi v četrtek 7. decembra v Tučkovi gostilni. Na vrsto pride to-le predavanje: O dolenjskem cvičku (pristav g. V. Rohrman), in o veltlincu in njega pomenu za Dolenjsko (vodja g. R. Dolenc). Predavanje bo združeno s praktičnim razkazovanjem in z vinsko pokušnjo. Pričetek točno ob 7. zvečer. — Drugo predavanje se priredi v četrtek 21. decembra in sicer o napravi botelskih vin (nadzornik g. B. Skalicky). Kraj tega predavanja, ki bo tudi združeno s praktičnimi demonstracijami, objavimo prihodnjič.

(Akademija.) Dne 25. novembra t. l. je predaval g. prof. Reisner v novomeški čitalnici o „strelji“. Občinstva je bilo prav mnogo in je z zanimanjem sledilo vsemu predavanju. Kakor čujemo, bode g. profesor kmalu nadaljeval svoja predavanja.

(Veselica) „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“ v Novem mestu“ se je dne 19. novembra t. l. zelo

dobro obnesla. Dvorana je bila precej dobro obiskana in vse točke so bile zelo srečno izbrane. Jako dobro ste ugajali pesmi „Naše zvezde“ in „Dneva nam pripelji žar“. Ravno tako dobro ste bili igrani burki: „Srečen konec“ in „Modri Natan“. Največ smeha je vzbudil humorist g. Cigler, ki je žel za svoj dobri nastop tako pri kupletu „Cigaretelj“ kakor pri obeh burkah obilo pohvale.

(Narodna čitalnica v Novem mestu) pozivlja svoje članove na redni občni zbor, ki se ima vršiti v soboto dne 9. grudnia 1905, ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih s sledečim vspeedom: 1.) Nagovor predsednika. 2.) Poročilo tajnika. 3.) Poročilo blagajnika. 4.) Poročilo knjižničarja. 5.) Poročilo volitev predsednika, blagajnika in odbornikov. 6.) Volitev odseka za popravo pravil. 7.) Slučajnosti.

Odbor.

(Utonil.) 28. m. m. ob polu enajsti uri dopoldne izvlekli so utopljenega Franc Šimc-a iz Stopič št. 15 blizu mlina Janeza Bohte-ta iz potoka Težka voda iz vode. Pred ta večer ob osmi uri bil je še v Dol. Težki vodi. Ker ga ni bilo domov, zdelo se je ljudem sumljivo, da ne bi morebiti utonil in šli so ga iskat. Žal, da se je njihova sumnja le predobro uresničila. Ako je kdo njegove smrti kriv, bode nadaljna preiskava dognala. Mož je bil precej premožen posestnik in dober gospodar. Žena in otroci imajo dosti vzroka za njim žalovati.

d.

(Na občno željo) priredi krška občina letošnjo jesen še en vinski semenj v Krškem in sicer v sredo, dne 6. decembra 1905, to je dan sv. Miklavža. Točil in kupčijo sklepal bo vsak vinogradnik sam, ki naj v to svrhu prinese seboj eden ali več litrov svojega prideka za pokušnjo. Semenji se prične ob 9. uri dopoldne v steklenem salonu na vrtu gosp. Gregoriča v Krškem. Istotam in istega dne bo ob pol devetih zjutraj deželni potovalni učitelj g. Fr. Gombač predaval o umnem kletarstvu. Tega predavanja se sme udeležiti vsakdo. Vljudno se prosi, da posetijo tudi ta semenj zlasti gostilničarji in vinotržci v mnogobrojnem številu, ker pride čeravno se je že veliko vina razprodalo, mnogo vinogradnikov iz krškega okraja in Sp. Štajerske, ki prinesejo svoj izborni letošnji vinski pridelek na pokušnjo in na prodaj. Eventualno se bodo oddajale tu manjše množine.

(I. vinski sejm v Črnomlju.) O priliki I. vinskega sejma, ki se vrši v Črnomlju v nedeljo, dne 3. t. m., bode predaval c. kr. vinarski nadzornik B. Skalicky: „O umnem kletarstvu in o pomenu vinskih sejmov.“ Predavanje se vrši v šoli, ob 10. uri dopoldne. Želeli je, da se ga vinogradniki v obilnem številu udeleže.

(Zimska nadaljevalna šola) se je ustanovila v Krškem za take mladeniče, ki so že dovršili ljudsko šolo in so že nad 14 let stari. V tem tečaju bodo podučevali gg.: dr. J. Hočevnar, dr. Kaisersberger, dr. Romih in K. Humek. Dosedaj je v tem tečaju deset učencev, ki se podučujejo vsako nedeljo od 10. ure dopoldne do 1. ure popoldne.

(Današnji list) obsega dvanaest strani.

Gospodarske stvari.

— (Vinski semenj v Novem mestu) se je nepričakovano dobro obnesel. Vzlic slabemu vremenu je prišlo od raznih strani naše Dolenjske toliko vinogradnikov, da se je vse trlo. Prostorna sobana v Košakovi gostilni je bila natlačeno polna, tako da so morali nekateri vinogradniki iskati prostora v stranski sobi in na hodniku. Priglašenih je bilo 111 vinogradnikov z več kot 200 pokušnjami. V resnici jih je bilo pa več. Med vinogradniki jih je bilo mnogo iz krškega okraja, celo dol iz Jesenic. Kakor se je dognalo, je bilo vsega vina okolu 5500 hl na prodaj. Na semenj je prišlo za prvo pot tudi dosti kupcev iz bližnjih in drugih krajev, iz Ljubljane in Gorenjskega. Bilo bi jih pa gotovo še več, ako ne bi prav na ta dan kakor nalašč priredili tudi v Vidmu vinskega semnja in ko bi bilo tudi vreme nekoliko bolj ugodno. Došle udeležnike je pozdravil mestni župan g. S. pl. Sladovič, na kar se je začelo po kratkih spodbujevalnih besedah popružničnega načelnika g. V. Rohrmana vinska pokušnja in kupčija. Semenji se je otvoril ob 11. in je trajal do 3. popoldne. Na semnju samem se je prodalo okolu 700 hl vina.

Barantalo se je potem pa še pogostilnah, tu in tam. Kakor se sliši, prodalo se je v Jakšetovi gostilni v Kandiji še 150 hl vina. Razstavljena vina so bila vseskozi dobra. Pokušali smo izvrstne dolenske cvičke iz Trške gore, Grčevja, od kostanjevskih in krških vinskih goric. Prinesla so se pa tudi posebno izborna bela vina, izmed katerih so se posebno odlikovala vina gospe pl. Langer iz Bršljina, pa tudi druga. Prodala so se različna vina po cenah od 38 do 50 h liter. Beli burgundec kmetijske šole na Grmu se je prodal po 60 h liter. Cene so bile v obče visoke. Ko bi bile cene nekoliko nižje in ko bi si ne bili naši gostilničarji že pred sv. Martinom založili svoje kleti za prvo potrebo, izvestno bi se bilo tu že to pot več vina prodalo. Vsa prireditve pa je jasno pokazala, da so taki semnji času primerni in potrebni. Ako se ti semnji prirede pravočasno, je upati, da se prav v Novem mestu razvijejo sčasoma do velike veljave, saj je Novo mesto s svojo lego in svojo železnico najugodnejše središče za tako kupčijo. Po končanem semnju so se zbrali nekateri udeležniki v državni kleti, kjer jim je vinarski nadzornik g. B. Skalicky pojasnil namen kleti in dal pokušati razna vina.

— (I. Vinski sejm v Novem mestu) uspel je ne pričakovano dobro. Posebno kaže velika udeležba vinogradnikov na to, da se zavedajo, da je vpeljava vinskih sejmov za vinogradnike radi živahnejšega prometa z vinom zelo umestna. Želeti bi bilo, da se tudi kupci v večjem številu udeležijo teh sejmov. Mi smo prepričani, da bi se to bilo tudi sedaj že zgodilo, ako ne bi bilo vreme tako skrajno neugodno in ako bi se prav po nepotrebnem ne bil priredil rayno na isti dan vinski sejm v Vidmu na Štajerskem. Ker je bil naš sejm tri tedne poprej razglašen, bi si bila gospoda v Vidmu lahko izbrala kak drug dan. Ali je to morda dokaz „slovenske vzajemnosti“, da se dela taka neumestna konkurenca — to so ironične besede enega navzočega odličnega hrvatskega veleposelnika, ki so pač pikre, a žalibog resnične. Mi smo pa prepričani, da je temu kriva intriga od neke strani.

— (Darila za stare in zveste kmetijske posle) [hlapce in deklet] bo delila mesca decembra c. kr. kmetijska družba kranjska iz zaklada, ki je bil ustanovljen l. 1898 v proslavo vladarske petdesetletnice. Oddalo se bo skupaj 10 daril po 20 K. Ta darila dobe posli s Kranjskega, ki še sedaj služijo in ki lahko izkažejo, da služijo najmanj 30 let neprenehoma pri eni in isti hiši, in ki dosedaj še niso bili obdarovani s temi darili. Prošnje je vložiti do 10. decembra na c. kr. kmetijsko družbo kranjsko. Vsaka prošnja mora biti potrjena od g. župnika in županstva.

— (Kmetijski pouk.) Kakor druga leta priredi tudi letošnjo zimo kmetijska podružnica več kmetijskih predavanj, in sicer ob nedeljah od 9. do 10. ure dopoldne. S tem poukom se prične v nedeljo dne 10. decembra in bo tega dne poučeval g. vinarski nadzornik B. Skalicky o pretekanju vina. V nedeljo 17. decembra bo poučeval g. pristav V. Rohrman o mlekarstvu v novomeški okolici, in v nedeljo 21. decembra g. vodja R. Dolenc o pravilnem zasajanju sadnega drevja. Pouk se vrši v podružničnem prostoru, v hiši g. Jakšeta v Novem mestu. Opozarjamo na ta pouk naše gospodarje in kmetske mladenče in jih vabimo k obilni udeležbi.

— (Poskušnje z umetnimi gnojili.) Kmetijska podružnica želi napraviti tudi za prihodnje leto več kmetijskih poskušenj z umetnimi gnojili. Kdor bi hotel delati take poskušnje in o njih tudi vestno in pravočasno poročati, naj se oglasi z dopisnico pri kmetijski podružnici ali pa pri načelniku g. V. Rohrmanu. Potrebna gnojila za te poskuse se dobe seveda zastoni.

— (Koliko stane kmeta en liter mleka?) S tem vprašanjem se je nekdo obrnil na naše uredništvo in nas prosil pojasniti. Ker se je to prepozno zgodilo za ta list, hočemo poskrbeti, da se to važno vprašanje pojasni v prihodnjem listu. To hočemo storiti toliko raji, ker je prav v zadnjem času nastalo povsod gibanje za podražitev mleka in ker je celo vprašanje času primerno in važno.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Neimenovana 4 K. Preč. g. kanonik J. Hočevan 10 K. G. advokat dr. J. Schegula za prvo polletje 25 K. Veleč. g. dekan J. Narobe 20 K. Veleč. g. kaplan Martin Pečarič 10 K. Zaloga piva bratov Reininghaus v

Rudolfovem 10 K. G. Štefan Ogrinc 5 K. Neimenovan Novomeščan 10 K. Gosp. posestnik Jakaz za oktober in november 2 K. Veleč. gospoda župnika A. Česenj in M. Nemanič po 10 K. Vrli župljani iz Mirne Peči so poslali tretji voz različnih živil. Gosp. posestnik Recelj iz Kandije 2 vreči repe in eno vrečo krompirja. Gosp. posestnik J. Ferlič iz Novega mesta dve vreči repe, dve vreči krompirja. Veleblag. g. baron Wambold 8 vreč krompirja.

Dr. Josip Marinko.

Loterijske številke.

GRADEC, 18. novembra	64	22	72	19	61
TRST, 25. novembra	3	43	46	68	71

Zahvala.

Franc Vrtačič izreka v svojem in v imenu vseh drugih sorodnikov, za mnogobrojne dokaze blazega sočutja o smrti njih ljubljene strica in sorodnika, gospoda

Anton Vrtačič-a

hišnega posestnika, lastnika zlate kolajne za hrabrost, zlatega zaslužnega križca s krono, vojne kolajne, spominske kolajne, srebrnega zaslužnega križca in papeževe kolajne

in za mnogobrojno udeležbo pri njega pogrebu vsem p. n. udeležencem najiskrenejšo zahvalo. — Osobito se pa še kar najtopleje zahvaljuje sl. zastopstvom c. kr. priv. unif. meščanskih gard iz Krškega in Kostanjevice, katera sta se v tako častnem številu udeležila sprevoda; gg. duhovnikom iz Št. Jerneja, sl. novomeški požarni brambi, slavni mestni in meščanski gardi in nje godbi za spremstvo, poklonjeni krasni venec in nje požrtvovalnost, preč. kapiteljski duhovščini, preč. gg. oo. frančiškanom in Usmiljenim bratom, p. n. gg. višjemu in nižjemu uradništvu, sl. p. n. meščanstvu in vsem vsem spremljevalcem dražega pokojnika, vkljub skrajno slabemu vremenu, k njega zadnjemu počitku.

Rudolfovo, 28. novembra 1905.

(280)

Vljudna prošnja!

Tekom let sem izposodil po mestu precej knjig, katere mi pa premnogi še dosedaj niso vrnili. Ker si ne morem drugače pomagati, zato prosim po tej poti: blagovolite mi knjige vrniti čim prej.

Fr. Sal. Watzl, vikar.

Das XIX. Jahrhundert

I. zvezek in Wort und Bild

v orig. platnice vezan, sem posodil, pa pozabil komu. Prosim, naj je dotični tako prijazen, in mi ga vrne!

Ign. Hladnik.

Pisarna

(253-2-2)

glavnega zastopa banke

SLAVIJE

se nahaja v I. nadstropju Jarčeve hiše na Glavnem trgu št. 90 v Novem mestu.

Fran Perko,

glavni zastopnik.

Vinske sode

dobro ohranjene, od 15 do 60 hektolitrov

 kupi po ugodni ceni

(276-3-1)

C. Germ, Rudolfovo.

OKLIC.

(269)

C. kr. finančna prokuratura za Kranjsko je kot zakonita zastopnica c. kr. državnega zaklada založila pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani v sodno shrambo štiri depozite, gledé katerih se vzlic obširnim poizvedbam ni moglo dognati upravičencev ali njihovih pravnih naslednikov.

Ti depoziti so pa sledeči:

1.) Dne 28. oktobra 1828 pod zaznambo „Karol baron Zojs, vadij državnega gospostva Bled“ sprejeti depozit v znesku 168 K.

2.) Dne 11. julija 1838 pod zaznambo „Ivan Rupe, Mihael Bischal, Jurij Sterbenz, zakupniki užitnine glavne občine Poljane“ sprejeti depozit v znesku 350 K 52 v.

3.) Dne 28. marca 1839 pod zaznambo „Depozit od Terezije Sorman vplačane kupnine za združeno erarično poslopje v Bistrici pri Podbrezji“ sprejeti znesek 1484 K 80 v.

4.) Dne 12. marca 1842 pod zaznambo „Depozit kupnine za prodano mitniško poslopje v Bistrici pri Podpeči“ sprejeti znesek 382 K 37 v.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani je po sprejemu teh depozitov v sodno hrambo imenovalo mene podpisanca skrbnikom vseh zgoraj navedenih oseb neznanega bivališča z nalogom, da naj poizvedujem za bivališčem teh oseb, oziroma njihovih pravnih naslednikov.

Ustrezaje nadaljnemu sodnemu nalogu z dne 2. novembra 1905, oprav. štev. Ne I 155/5/3 pozivljam tem potom vse one, ki bi mogli sporočiti kake podatke o zgoraj navedenih osebah neznanega bivališča ali njihovih pravnih naslednikih, da to store ali naravnost na naslov podpisanega oskrbnika dr. Alojzija Kokalj, odvetnika v Ljubljani, ali pa na naslov c. kr. okrajnega sodišča v Ljubljani kot skrbstvene oblasti.

V Ljubljani, dne 10. novembra 1905.

Dr. Alojzij Kokalj l. r.

== Lepo == posestvo

(258-4-2)

v Razburah pri Čatežu, okraj Trebnje, katero obstoji iz zidane prostorne hiše, v kateri so tri sobe, z vsemi potrebnimi shrambami, pod hišo obokani hlev (štala) in obokana klet, zraven dva svinjaka. Drugo poslopje je prostoren pód s shrambo za slamo, zraven zopet obokani hlev (štala), pod pódom lepo obokana suha klet, v vse te shrambe so kamniti bangarji. Zraven tega poslopja leži lep velik sadni vrt, katerega obliva gnojnica iz vasi. V bližini ste dve njivi z 38 merniki posetve, okrog je košenica in dva dela približno 3 orale gozda. Kraj prijazen in lepa lega. Naprodaj je za 4300 gld. Za polovico tega denarja se čaka pet let s 5% obresti. Pojasnila daje o tem g. Mihael Omahen, trgovec v Višnji gori, Dolenjsko. Jako pripravno je za kakega Amerikanca z rodbino.

Velika zaloga
šivalnih
strojev
vsakovrstnih sistemov, posebno
Singer-jevih.

Iste prodajam po najugodnejših plačilnih pogojih z najdalje segajočim poroštvom po najnižjih cenah.

(281-2-1)

Jos. Ogoreutz, Novomesto.

(153-11-10)

se dobé le pri

SINGER Ko.

akc. družba za šivalne stroje
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta.

Svarimo s tem najnujnejše svoje odjemalce pred šivalnimi stroji, ki jih ponujajo drugi trgovci pod imenom „izvirne Singerce“. Ker mi svojih strojev nikdar ne oddajamo takim trgovcem, obstoje taki „izvirni Singerjevi stroji“ k večjemu iz starih rabljenih, iz tretje roke dobljenih šivalnih strojev, za katere ne moremo niti prevzeti kako poroštvo, niti doposlati posamnih delov.

O
Z
N
A

lastnega letošnjega pridelka proda se v večji množini v graščini Bajnof pri Rudolfovem.

Razglas.

Podpisano mestno županstvo proda iz svoje hoste v Cegelnici pri Rudolfovem, nedaleč od novomeškega kolodvora

300 hoj ali smrek

in sicer po kosih, katera drevesa so za prodajo uže zaznamovana. Razpisujejo se v to svrhu ponudbe, ki naj se vložijo pri podpisanem županstvu do

2. decembra 1905.

Tem ponudbam je priložiti 10% varščine v gotovini, hranilnih knjižicah ali veljavnih vrednostnih papirjih.

Vsakdor, ki hoče vložiti ponudbo, si lahko zaznamovana drevesa poprej ogleda z mestnim gozdnim čuvajem Pauličem, ki stanuje v Cegelnici.

Mestna občina ni vezana sprejeti najvišjo ponudbo, pač pa je vezan vsak ponudnik na svojo ponudbo do 15. decembra 1905, kar se ima v ponudbi omeniti.

Pogoji glede plačevanja kupovine in kedaj je spraviti les iz hoste kakor tudi drugi pogoji izvejo se v mestni pisarni v Rudolfovem ter ima vsak ponudnik v svoji ponudbi izjaviti, da so mu vsi pogoji znani in da se jim podvrže.

Rudolfovo, dne 14. decembra 1905.

(266-2-2)

Mestno županstvo.

Dobro izurjen

kovaški pomočnik

se sprejme takoj pri

Peter Gorupiču,

(254-3-2)

kovaču v Kandiji pri Novem mestu.

Droben krompir in smreke

so po ceni na prodaj na grajščini

Strugi, pošta Novo mesto.

(248-0-3)

Radi selitve se prodaja:

Zrcala, kredenc, stoli, mize z dunajske pohištvene razstave, kakor tudi kuhinjska postelja (Tafelbett), posoda itd.

Več pri g. oskrbniku ULRICH v Čitalnični ulici št. 147 v Rudolfovem. (238-3-3)

Najboljša pristna vina

priporoča po najnižji ceni (146-3-2)

Antonija Lakner v Kandiji

 nasproti žagi g. Košiček-a.

Nova hiša na prodaj!

Hiša št. 41 v Žabji vasi se iz proste roke prodaja. Hiša je pripravljena za kacega penzionista ali uradnika. Zraven je tudi do dva joha posetve, hlev, svinjak in kozolec. Proda se pa tudi sama hiša s sadnim vrtom. — Prodajam tudi nad studentem v Žabji vasi zemljišče za stavbo hiš, na katerem se nahaja pesek in kamenje, po 1 krono kvadratni meter.

Več se izve pri lastniku A. Nečimer v Žabji vasi ali v Rudolfovem št. 60. (246-4-3)

Žagarja in mlinarja

vestnega in treznega značaja, sprejme se takoj v službo pri žagi na turbine in mlinu, proti dobri plači. (275)

Več pri gosp. Franc Klemenu v Črmošnjicah (Kočevje).

Deček

(184-0-6)

iz poštene hiše, kateri ima veselje do mesarske obrti in je ljudsko šolo dovršil, se sprejme takoj pri

Jos. Windischerju

== v Kandiji pri Novem mestu. ==

UČENEC

(277-2-1)

— ki ima veselje do čevljarke obrti —

se takoj sprejme

pri Lovro Puš, čevljarjem mojstru

Rudolfovo, Glavni trg.

Ne več v hotelu Koklič

ampak

v hiši g. Apolonije Zurec

v Rudolfovem, Glavni trg št. 94

 ordinira od 4. decembra naprej

zobozdravnik

M. U. dr. A. PRAUNSEIS

iz Ljubljane, Marijin trg 3 (267-2-1)

in sicer kakor do sedaj tudi za naprej redno vsak ponedeljek in torek.

Vsakovrstne zobe in plombe.

Dva dijaka ==

(273-2-1)

se takoj sprejmeta v stanovanje oziroma tudi na hrano.

Več se izve pri upravnistvu „Dol. Novic“

2 FANTA 2

dobrih in poštenih starišev se sprejmeta takoj v trgovino mešanega blaga v uk pri

Anton Verbiču, trgovcu v Sevnici. (274-2-1)

Vodstvo deželne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu išče

kravarja in konjarja.

Plača po dogovoru, pa za obadva gotovo dobra.

Nastop obedveh služb takoj.

(272-0-1)

Kdor želi po ceni in dobra

(271-2-1)

 darila za sv. Miklavža in božič

potrudi naj se v prodajalno

gosp. Friderik Tandler-ja v Rudolfovem na Glavnem trgu

kjer je bogata izber igrač in galanterijskega blaga po tovarniški ceni, različnih okraskov za božično drevesce, lepih knjig s podobami, različnih novoletnih in umetnih razglednic, mnogovrstnega beriva za staro in mlado itd. itd.

== po izvirnih cenah. ==

!! Hotel „ILIRIJA“ !!

☞ **Ljubljana** ☞

☞ Kolodvorske ulice št. 22

2 minuti od južnega kolodvora.

Shajališče vseh Dolenjcev in Belokranjcev.

Udobni restavracijski prostori, moderno urejena kavarna z dvema najnovejšima biljardoma ameriškega sistema, lepo nanovo urejene sobe za prenočevanje. — Kopalne sobe v hiši. — Točijo se najboljša štajerska naravna vina, pristni dolenski cviček iz Gadove peči, kakor tudi fina metliška vina. — Izborna kuhinja.

☞ Postrežba točna. Cene nizke.

Za mnogobrojen obisk prosi spoštovanjem

Fric Novak.

(270-2-1)

ŽENSKÉ LASE

zmešane in rezane, kupujem na malo in veliko. Vsaki nabiralec las naj se prepriča, da plačujem od zdaj vsekakor najvišjo ceno. Izdelujem vsa vlasuljarska dela, vlasulje (baroke), lasne verižice, kite in umetne slike iz las po najnovejšem načinu. — V zalogi imam najfinjša mila svetovnoznane tvrdke **H. Kielhauser, Gradec**, kakor tudi znano **Bergmannovo lilijino milo** z znamko „dva rudarja“. Dišave za obleko in mnogo priznane tekočino **Bay-Rum**, katera rabi proti izpadanju las in očiščuje prhut.

Spoštovanjem se priporočujem

Ivan Svetec, brivec in vlasuljar
Rudolfovo, Glavni trg (nasproti mestne hiše).

(234-24-3)

Dve posestvi na prodaj.

Eno veliko posestvo na Dol. Šicah pri Toplicah, obstoječe iz lepega gospodarskega poslopja, travnikov, njiv, hoste in pa 4000 novozasajenih trt.

Drugo manjše posestvo pa se nahaja v Kotu pri Semiču.

Natančneje o prodaji teh posestev se izve pri gospodu

(236-3-3)

Janezu Pezdircu v Dol. Šicah.

UČENEC

kateri ima veselje do pekovske obrti, ter je priden in pošten

se takoj sprejme.

Več pove g. J. Požek v Metliki.

(261-2-2)

Hranilnica in posojilnica

za Kandijo in okolico

reg. zadruga z neomejeno zavezo

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

4 1/2 %

☞ Obresti se pripisujejo koncem vsacega leta brez posebnega naročila.

Rentni davek plačuje posojilnica sama, ne da bi istega odtegovala vlagateljem.

(212-5-5)

Pozor! Pozor! Pozor!

Za čas jeseni in zime se opozarja na novo veliko zalogo

☞ **zimskega blaga** ☞

ktero se bo prodajalo po jako znižanih cenah pri podpisnem v Novem mestu.

Posebno veliki izbor zimskih rut ter suknene obleke za ženske, fino črno sukno, štof, „Loden“ in vsakovrstno sukno za moške obleke.

V zalogi je tudi veliko suknjenih (štofastih) in drugih ostankov, kateri se bodo prodajali, dokler bo kaj zaloge, za polovico cene.

Vnanja naročila se izvrše točno. Vzorci se na zahtevo brezplačno pošiljajo.

Zaloga je razložena razun v trgovini tudi v skladiščih (magacinih) v I. in II. nadstropju, ter dovoljeno isto vsakemu na ogled.

(214-6-5)

FRANC BOŽIČ — Glavni trg.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

(161-16-9)

Ono je

zajamčeno čisto

in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Varstvena znamka.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

GEORG SCHICHT, Aussig. — Največja tovarna te vrste
Dobiva se povsod! — na evropskem ozemlju. — Dobiva se povsod!

Prodam

svojo novo vilo v Novem mestu.

(195-0-E)

Jos. Medved v Gorici.

Prodaja vina.

Imam v kleti več sto hehtolitrov pristnega belega, črnega in rudečega starega in novega vina, domače rakije, brinovca in finega namiznega olja iz oljk po primerno nizkih cenah.

Ivan Pujmann,

(229-12-3)

vinogradnik in trgovec (Vodnjan Dignano-Istra).

Ti ne najdeš nikoli v dosego nežnega, čistega lica in odstranitev pég, boljšega in vspešneje delujočega zdravilnega mila kot je znano

Bergmann-ovo lilijino milo
(znamka: 2 rudarja)

tvrdke Bergmann & Co., Tečen ob Elbi.

Dobi se komad po 80 h pri:
lekarn. S. pl. Sladovič in v trgovini A. Oblak v Novem mestu.

Suhe jedilne

(155-10-10)

gobe

(la. gosp. gobe) kupuje v vsaki množini v vrečah po 20–25 klg. A. ŠMYRA, Dunaj 17, Elterleinplatz 7. 133 D.

Ceno!

Dobro!

Berite!

Staroznana trgovina

„pri KENDA-tu“

se je po dolgih letih zopet otvorila na Glavnem trgu v Novem mestu.

„Pri Kenda-tu“ je najlepša zaloga vsakovrstnega steklarskega blaga, kakor so: šipe, porcelanasti predmeti, svetilke, zrcala, steklo v ploščah, podobe, okvirji za podobe itd. Vse po čudovito nizki ceni.

„Pri Kenda-tu“ se prevzemajo ter izgotavljajo pod jamstvom solidno in po zmernih cenah vsa steklarska dela v hišah in pri stavbah. Vsa v to stroko spadajoča popravila izvršujejo se „pri Kenda-tu“ fino in točno.

Velika prodajalna „pri Kenda-tu“ priporočuje tudi svojo izborno zalogo vseskozi dobrega in svežega

špecerijskega blaga

kakor: kava, riž, olje, sladkor, petrolej itd.

Najnižje cene, solidna postrežba!

Drznem se toraj slavnemu občinstvu iz mesta in okolice najtoplejšje priporočati v cenjeno naklonjenost ter v prav mnogobrojna naročila in trajni obisk.

(264-2-2)

Spoštovanjem Franc Kenda.

Novosti za Miklavža

in božič.

Tvrdba ALF. OBLAK, Rudolfovo

priporoča svojo, z najboljšim in vedno svežim špecerijskim blagom založeno trgovino.

Za Miklavža in božično drevesce

ima na izbêro vsakovrstnih sladkornih izdelkov, kakor: piškotov, fondantnih in čokoladnih bonbonov itd.

Pisalno orodje in šolske potrebščine.

Posebno se še priporoča velika zaloga vsakovrstnih igrač, mičnih punčik, spijočih in jokajočih, konjičkov, pajacov, železnic itd.

(268-2-1)

Nizke cene!

Dobro blago!

Zdravje je največje bogastvo! — Zdravje je največje bogastvo!

(266-20-1)

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nedosegljive „Kapljice sv. Marka“ se uporabljajo za zunanjo in notranjo uporabo. Osobito odstranjujejo trganje in koljenje po kosteh, nogah in rokah, ter izlecijo vsaki glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, urejujejo izmečke, odpravijo nadubo, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženejo velike in male gliste, ter vse bolezni, izvirajoče od glist. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter kóliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse bolezni, izvirajoče od mrzlice. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in madronu, radi tega ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmetški hiši.

Dobiva se samo: Mestna lekarna, Zagreb. — Raditega naj se naroča naravnost pod naslovom: „Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 50, poleg cerkve sv. Marka.“

Denar se posija naprej ali povzame. Manj kakor 12 steklenic se ne pošlje. Cena je naslednja in sicer franko postavljeno na vsako pošto:

1 ducat (12 stekl.) 4 K — v		3 ducati (36 stekl.) 11 K — v
2 ducata (24 stekl.) 8 K — v		4 ducati (48 stekl.) 14 K 60 v
5 ducatov (60 stekl.) 17 K — v		

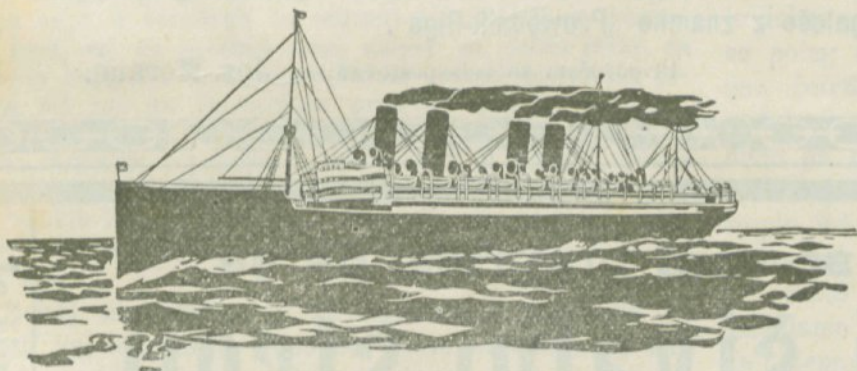
Na razpolago imam na tisoče priznalnih pism, katerih mi ni mogoče radi pomanjkanja prostora navesti. Zato navajam samo imena nekaterih gospodov, ki so uporabljali „kapljice sv. Marka“ z najboljšim vspehom, ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretinčič, učitelj; Stjepan Barić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Janko Kišulj, kr. nadlogar; Stjepan Seljanić, seljak; Soňa Vukelić, šivilja itd. itd.

MESTNA LEKARNA, Zagreb, Markov trg št. 50, poleg cerkve sv. Marka. Ustanovljeno leta 1360.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v AMERIKO je s parniki

„Severonemškega Lloyda“

iz

BREMENA**NEW-YORK**

s cesarskimi brzoparniki: Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm d. Grosse.

Prekomorska vožnja traja samo
5—6 dni.

Pozor! Berite!

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

(249-3-2)

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa, potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno.

Postrežba poštena, reelna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države, kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Waschingon, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

! POZOR !

(262-5-2)

Meseca oktobra t. l. odprl sem v Št. Jerneju

ključavničarsko obrt

v hiši g. župana Polanca. Izdelujem vse, od najpriprostejšega do najfinejšega, umetno kakor tudi stavbeno ključavničarstvo. Vsa naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Pri zunanjih naročilih naj se blagovoli vposlati vzorec. — Se priporočam slavnemu občinstvu.

Z odličnim spoštovanjem

J. Pirkovič.

Lep pôd

256-2-2)

za enega ali dva posestnika

je na prodaj.

Več pri g. F. Tandlerju v Rudolfovem.

Bratje Brünner

(260-6-2)

Dunaj X. Eugengasse 57.

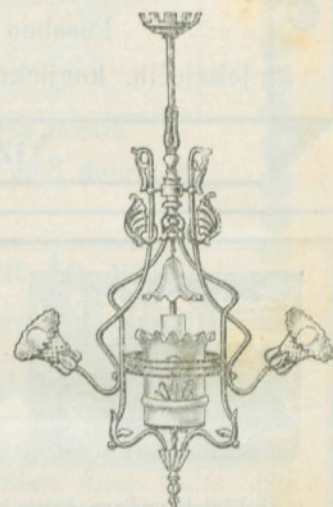
c. kr. priv. tovarna potrebščin za razsvetlavo za električno luč, plin, acetylen in petrolej priporoča svojo bogato zalogo

lestencov, namiznih svetilk, razsvetljav za strop itd. itd. v najnovejšem slogu

in najfinejši izpeljavi, za stanovanja, hôtele, restavracije, tovarne itd.

===== **Za vsako sezono novosti!** =====

Proračuni in ilustrovani ceniki so brezplačno na razpolago.

Specijaliteta: **Petrolejske peči „Aleksander“.** **JOS. MORAUČ****Glavni trg — Rudolfovo — Glavni trg**

priporoča svojo bogato zalogo

najrazličnejšega manufakturnega in modnega blaga

za dame in gospode, kakor: fino angleško sukno, cajn, bela kontenina, Chiffone, porhante, cvilhe, fino moško perilo, kravate itd. itd.

Različna konfekcija za dame, kakor: fine jopice, pelerine itd. — Bogata zaloga krasnih nagrobnih vencev. — Prave ruske galoše z znamko „Prowodnik-Riga“.

(278-0-1)

Priporočam se velespoštovanjem Jos. Morauc.

Dobro in po ceni!

Dobro in po ceni!

Vsakdo naj se sam prepriča, da se**najboljši šivalni stroji**dobé **edino** le v manufakturni in modni trgovini**Jos. Morauc v Rudolfovem.**===== **Dobro in po ceni!** =====

(279 0-1)

Postrežba solidna!

Cene najnižje!